

Sjedinjene države korporativne Amerike

By [Prof Rodrigue Tremblay](#)

Global Research, February 23, 2010

[Nova Srpska Politička Misao](#) 25 January

2010

“Za našu apatiju prema društvenim problemima plaćamo time što nad nama vladaju zli ljudi“

Platon, antički grčki filosof

...“ Tri politički važna događaja su obeležila dvadeseti vek: Porast demokratije, porast moći korporacija, i porast korporativne propagande, kao način zaštite njihove moći od demokratije “

Aleks Keri (Alex Carey), australijski sociolog

“Najefikasniji način za ograničavanje demokratije je da se donošenje odluka prebaci iz arene javnosti u institucije koje nikom ne polažu računa: kraljevima i prinčevima, sveštničkim kastama, vojnim huntama, partijskim diktaturama, ili modernim korporacijama.“

Noam Čomski (Noam Chomsky), penzionisani profesor lingvistike, M.I.T.[1]

U utorak, 19. januara 2010, Obamina administracija je dobila udarac po zadnjici od masačusetskih birača, kada su ovi na upražnjenu fotelju senatora Teda Kenedija (Ted Kennedy) izabrali kandidata Republikanske stranke. Srž njihove poruke je glasila: prestani da mutiš i počni da vladaš; prestani sa pokušajima da zadovoljiš bankare i urednike Mardokovog *Volstrit džornala*, već počni da vodiš brigu o običnim ljudima.

Dva dana kasnije činilo se da je predsednik Barak Obama razumeo tu poruku naroda i objavio “Volkerovo pravilo”(“Volcker rule”)[2] kojim se velikim bankama zabranjuje da budu vlasnici špekulativnih investicionih fondova (hedge funds); jer ti fondovi zarađuju sredstva time što protiv sopstvenih mušterija špekulišu na berzi, koristeći za svoje opcije informacije koje su im te iste mušterije prethodno pružile. To i takvo pravilo je trebalo da bude doneto još pre više meseci, ako ne i godina.

Međutim, tog istog dana, jedno telo koje ne podleže nikakvim izborima - Vrhovni sud SAD (the U.S. Supreme Court) je Obaminoj administraciji bacilo u lice drugi izazov: Tog četvrtka, 21. januara 2010, [većina u američkom Vrhovnom sudu](#) (koju su postavili Republikanci) prisvojila je sebi pravo da iz osnova promeni američki Ustav i američku demokratiju. U stvari, onim što bi se moglo nazvati najreakcionarnijom odlukom, Robertsov[3] Vrhovni sud SAD je odredio da pravne jedinice, kao što su korporacije i sindikati imaju istovetna - čisto lična prava slobodnog izražavanja, kao i žive individue. I zaista, [Prvi amandman američkog Ustava](#) glasi: “Kongres ne sme da donosi nikakav zakon... koji bi ograničavao slobodu govora.“

Jedini problem kod tako široke interpretacije američkog Zakona o pravima ([the U.S. Bills of Rights](#)) - a treba zapaziti da su prvih deset amandmana Ustava SAD baš i poznati pod imenom "Zakon o pravima" - jeste u tome što je takva interpretacija suprotna njegovom slovu i duhu, jer on dalje jasno kaže: "nabrajanje izvesnih prava u Ustavu ne sme da se tumači tako da se time oduzmu ili smanje druga prava koja narod poseduje i zadržava građanstvu ili [saveznim] državama sva ona prava koja nisu data federalnoj vladi." Reči "narod", odnosno "građanstvo" ovde se, jasno, odnose na živa ljudska bića, a ne na pravne ili veštačke jedinice, kao što su poslovne korporacije, sindikati, finansijske organizacije ili politički lobiji.

Takve jedinice, na primer, ne mogu da glasaju na nekim izborima. I zaista, zakoni koji regulišu glasačka prava u SAD jasno potvrđuju da jedino "odrasli građani SAD koji su stanovnici jedne od 50 država imaju pravo da u potpunosti učestvuju u političkom sistemu SAD". Tu nema pomena o korporacijama ili nekim drugim pravnim jedinkama.

Pa ipak, svojom odlukom od 19. januara 2010. većina Robertsovog Vrhovnog suda SAD u stvari kaže da, iako ne mogu glasati na nekom izboru, veštačke jedinice mogu da potroše koliko novca žele kako bi uticale na ishod izbora. Za njih je novac govor, a što više novca takva pravna jedinica ima time dobija i sve više prava da postane politički moćna i kontroliše politički red stvari.

U suštini, ono što su glavni sudija Roberts i njegova konzervativna većina u Vrhovnom sudu SAD učinili jeste da su oborili vekovnu demokratsku tradiciju SAD time što su dali ustavno pravo poslovnim korporacijama i bankama (jer, one su, u stvari, te koje poseduju masu novca) da koriste svoje ogromne (novčane) izvore tako da ne samo učestvuju u debatama o javnim interesima, nego - iznad svega - da de fakto diktiraju da se na javne funkcije biraju kandidati koje su one same već odabrale.

Definicija [plutokratije](#) jeste da je to politički sistem koji se karakteriše "vladavinom bogatih, ili moći koju pruža bogatstvo". Demokratija, s druge strane, definiše se kao politički sistem u kome politička moć pripada narodu. To znači "politička vladavina koju vrši narod direktno (direktna demokratija) ili preko svojih izabranih predstavnika (predstavnička demokratija). Pojam "moć/vlast naroda" potiče od grčkih reči "[dimos] narod" i "[kratos] moć"[4].

Ovu fundamentalnu ideju demokratije je u svom govoru u Getisburgu (Gettysburg Address) 1863. dobro sazeo predsednik Abraham Linkoln: "To je vlast naroda, od strane naroda i za narod." Ta definicija je zasnovana na osnovnom demokratskom principu jednakosti svih ljudskih bića.

Ali ova odluka Robertsovog suda mora da je izazvala da se predsednik Linkoln prevrne u grobu. Jer ta odluka u suštini prenosi političku moć sa živog "naroda" na veštačke korporativne jedinice koje raspolažu gomilama novca za trošenje. Ako Kongres ne deluje brzo i ne odbaci ovu odluku, pravne jedinice će biti u stanju da slobodno troše novac u medijima kako bi podržale, ili se suprotstavile političkim kandidatima za predsednika ili za Kongres - i to sve do poslednjeg trenutka neke političke kampanje. To mu dođe zaista nešto!

Robertsov Sud je, tako, jednim potezom pera ukinuo zakone koji su regulisali izbornu finansiranje u SAD i uklonio je ograničenja visine ulaganja nekih finansijera zainteresovanih da se izabere onaj zvaničnik koga oni žele. Ta vlada koju oni žele će biti uglavnom "vlada korporacija, od strane korporacija, za korporacije". Istinski zapanjujuće!

Zbog te nove političke filosofije petočlane većine Robertsovog Suda možda bi trebalo promeniti [preambulu Ustava SAD](#) koja sada glasi:“ Mi, Narod Sjedinjenih Država, u cilju stvaranja savršenijeg Saveza....“ u ovu, koja bi bila više u skladu sa tom filosofijom, u “ Mi, Poslovne Korporacije Amerike....“

Ironija je tim veća što se reč “korporacija“ ne pojavljuje nigde u Ustavu SAD, niti u Zakonu o pravima. Teško je shvatljivo da su oni koji su pisali Zakon o pravima imali na umu bilo šta što bi moglo podsećati na korporativne jedinice. Ali, većina Robertsovog Suda ne izgleda da sa slaže sa Vašingtonom, Džefersonom, Franklinom, Medisonom, Mejsonom... itd. (Washington, Jefferson, Franklin, Madison, Mason). Zbog svoje odluke ova petorica konzervativnih članova današnjeg Vrhovnog suda SAD su postali novopečeni Očevi Ustava SAD.

Tokom skoro čitavog jednog veka, smatralo se da američki Zakon o pravima štiti ličnosti, a ne korporacije. Čak iako su ponekad sudovi davali prava 14-og Amandmana, koji zabranjuje oduzimanja vlasništva bez ispravnog procesa, ili bez odgovarajuće zaštite za vlasništvo korporacija, nikada se nije smatralo da čisto lična prava iz Prvog amandmana Zakona o pravima važe za korporativne jedinice onako kako važe za ljudska bića. To je i razumljivo. Poslovne korporacije se osnivaju zakonima koji im daju potencijalno beskrajn život, kao i ograničenu odgovornost, kako bi se povećala njihova efikasnost kao ekonomskih jedinica. Dok ovakve karakteristike mogu biti korisne u ekonomskoj sferi, one predstavljaju osobite opasnosti u političkoj sferi. To i jeste onaj razlog da se čisto legalnim jedinkama i ne pružaju ustavna prava.

Ali sada ova petočlana većina Robertsovog Suda rekla je da ovakve legalizovane veštačke jedinice, zaštićene Ustavom, imaju ista prava da se bave političkim poslovima kao i žive jedinice.

Ovo je, zaista, revolucionarno - ili preciznije rečeno: kontrarevolucionarno.

[1] M.I.T. (Massachusetts Institute of Technology) je jedan od najprestižnijih svetskih tehničkih univerziteta, nalazi se u Kembridžu u Masačusetsu, SAD. Uprkos svom imenu, on je i istaknuti centar za izučavanje prirodnih nauka, upravljanja, ekonomije, lingvistike (koju je, između ostalih, proslavio Čomski), politikologije i filosofije. (Prim. prev.)

[2] Paul Adolph Volcker je istaknuti američki ekonomista, bivši predsednik Federalnih rezervi za vreme Karterovog i Reganovog predsednikovanja, a danas predsednik Obaminog Saveta za ekonomski oporavak ([Economic Recovery Advisory Board](#)). (Prim. prev.)

[3] Džon G. Roberts (John G. Roberts, Jr.), glavni sudija SAD: šef saveznog sudskog sistema američke vlade i glavni sudija/predsedavajući Vrhovnog suda SAD. Ostalih osam sudija tog suda su „pomoćne“ ([Associate Justices of the Supreme Court of the United States](#)). (Prim. prev.)

[4] Cinicima (realistima?) među nama bi se, možda, dopalo i tumačenje reči “plutokratija“ na osnovu njenog bukvalnog (zvanično: pogrešnog, ali možda i ne tako daleko od istine) ruskog prevoda reči :“plutokratija“. Na ruskom, “plut“ je “prevarant/pokvarenjak/bitanga“ - dakle - plutokratija bi bila vladavina prevaranata i pokvarenjaka (istina, bogatih). (Prim. prev.)

Autor je penzionisani profesor ekonomije Univerziteta u Montrealu. On je i pisac knjige „Kod za globalnu etiku“, koja uskoro izlazi

Prevod sa engleskog: **Vasilije Kleftakis**

Originalni tekst možete naći na Globalresearch.ca

The original source of this article is [Nova Srpska Politička Misao](#)

Copyright © [Prof Rodrigue Tremblay](#), [Nova Srpska Politička Misao](#), 2010

[Comment on Global Research Articles on our Facebook page](#)

[Become a Member of Global Research](#)

Articles by: [Prof Rodrigue Tremblay](#)

Disclaimer: The contents of this article are of sole responsibility of the author(s). The Centre for Research on Globalization will not be responsible for any inaccurate or incorrect statement in this article. The Centre of Research on Globalization grants permission to cross-post Global Research articles on community internet sites as long the source and copyright are acknowledged together with a hyperlink to the original Global Research article. For publication of Global Research articles in print or other forms including commercial internet sites, contact: publications@globalresearch.ca

www.globalresearch.ca contains copyrighted material the use of which has not always been specifically authorized by the copyright owner. We are making such material available to our readers under the provisions of "fair use" in an effort to advance a better understanding of political, economic and social issues. The material on this site is distributed without profit to those who have expressed a prior interest in receiving it for research and educational purposes. If you wish to use copyrighted material for purposes other than "fair use" you must request permission from the copyright owner.

For media inquiries: publications@globalresearch.ca